

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1541. usque ad annum 1546

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118510

§. 32. Epistola Pontificis ad Cæsarem propter Spirense Decretum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66615)

no querelas erumperet, imo non so-
 lum ob hoc Decretum in comitiis edi-
 tum affligebatur, sed vel maxime ideo
 indignabatur, quod Carolus V. cum
 Henrico Angliæ Rege capitali Ecclesiæ
 inimico armorum societatem iniisset, ac
 insuper omnia consilia quantumvis pro-
 ficua, quæ ipsi Farnesius Cardinalis Se-
 dis Apostolicæ Legatus pro suo Nepote
 in Mediolanensem Ducem inaugurando
 proposuerat, penitus rejecisset, nec non
 unice Protestantibus complacendi stu-
 dio eidem huic Legato comitiis assisten-
 di facultatem abnegasset. Præterea
 summus Pontifex serio perpendebat,
 quod Spirensis Conventus Decretum
 non modo ipsius auctoritati, sed etiam
 Sedis Apostolicæ dignitati ingens dam-
 num inferre posset.

§. XXXII.

*Epistola Pontificis ad Cæsarem pro-
 pter Spirense Decretum.*

His rationibus permotus Pontifex, sui
 honoris rationem exigere censebat,
 ut Cæsari suam indignationem manife-
 stam redderet: eapropter hanc in rem
 die vigesima quinta Augusti anno post
 Christum natum millesimo quingentesi-
 mo quadragesimo quarto prolixam ad-
 modum epistolam ad Cæsarem dedit,
 hujus tenoris: *Quænam Decreta nuper*
fue-

Sæcul. XVI.
 A C. 1544.

Sæcul. XVI. fuerint facta, ad nos relatum fuit, quod ve-
 A.C. 1544. ro de illis sentiam, non possum pro meo mu-
 nere, & mea in te charitate dissimulare, &
 ut ita faciam, exemplo moueor Sacerdotis
 Heli, quem Deus gravissime multavit ob
 nimiam erga filios indulgentiam: ad eundem
 plane modum, quandoquidem ea Decreta per-
 tinent ad animæ tuæ periculum, & ad ma-
 ximam Ecclesiæ perturbationem, necessario
 te commonescere teneor: primum igitur hoc
 est, ne ab Ecclesiæ consensu vel consuetudi-
 ne majorum discedas, sed eandem discipli-
 nam, ordinem, instituta sequaris atque ob-
 serves: hic autem ordo est talis, ut, quoties
 de Religione disceptatur, iudicium omne re-
 ferri debeat ad Ecclesiam Romanam: tu ve-
 ro nuper, quando de generali & Nationis
 Concilio, & Imperii Conventu statuisti, nul-
 lam habuisti rationem ejus, qui solus Jure
 divino & humano, cogendi Concilia, &
 decernendi de rebus sacris potestatem obtinet,
 neque vero hoc solum in reprehensionem ve-
 nit, sed illud etiam, quod non idiotis mo-
 do, sed & damnatarum hæresum assertori-
 bus permittas, de Religione judicare, quod
 de bonis sacris, eorumque controversiis de-
 cernas, quod eos, qui sunt extra commu-
 nionem Ecclesiæ, & ipsiusmet edictis jam
 olim damnati, pristinis honoribus atque lo-
 co restituantur, non assentientibus iis, qui
 veterem & religiosam obedientiam præstant:
 an hæc cum sacris legibus & institutis con-

veniunt? an non omnem disciplinam & or-
 dinem tollunt? existimo autem, non ex tuo
 hæc esse patefacta sinu, sed malevolorum esse
 consilio factum, qui pro suo in Ecclesiam
 Romanam odio te sollicitarunt, ut aliquam
 abalienati animi significationem dares: quod
 autem illis acquieveris, & morem gesseris,
 eo vehementius doleo, quo majori hoc esse
 cum tui ipsius & Ecclesie detrimento con-
 junctum video, nisi respicias: hic etiam me-
 tus crescit & augetur consideranti, quibus-
 cum amicitiam interis: pravis nimirum col-
 loquiis corrumpuntur boni mores: sic etiam
 magnum est periculum, quando cum pravis
 & vitiosis hominibus sædera fiunt: non du-
 bito tamen, quin honestos illi titulos obdu-
 cant: nullum enim est prope tam malum con-
 siliium, quod non aliquo specioso titulo com-
 mendatur: sed revera perscrutanti Scripturam
 occurrunt multa & illustria exempla,
 quibus ira Dei docetur in eos, & vindicta,
 qui summi Sacerdotis munera sibi vendica-
 runt: ab adversariis in odium atque crimen
 vocatur Sacerdotum negligentia, & hoc illi
 utuntur tanquam stimulo, dum ad procura-
 tionem Religionis principes Viros exhortan-
 tur: hoc quidem & pulchrum & laude di-
 gnum videtur sed nulla ratione subsistit, quod
 privatis in ædibus Paterfamilias unicuique
 distribuatur, quod agat, neque patiatur, si
 quis alienum opus faciat, ne conturbetur or-
 do: sic etiam in Ecclesia, quæ est domus
 Hist. Eccles. Tom. XXXVIII. O Dei,

Sæcul. XVI.
 A.C. 1544.

Sæcul. XVI. *Dei, suum cuique munus est distributum,*
A.C. 1544. *quod obeat, neque decet, ut superiorum of-*
ficiis fungantur inferiores, idque tanto ma-
gis observandum est, quanto Ecclesia major
Et illustrior est quavis alia domo: cum ergo
supremum Ecclesie munus commendatum sit
a Deo Sacerdotibus, magna est injuria, cum
horum partes Et honorem alius sibi sumit
notum est, quid acciderit Ozæ, sustinenti
currum, quo vehebatur arca Dei, jam pro-
pensum ad ruinam: nemo quidem est, cui
non recte fecisse videatur ille, quod absentibus
Levitis, cum ruinae periculum impende-
ret, admota manu currum inclinatum suble-
varit, sed tamen illum ulciscente Deo subla-
tum e vita, documento nobis est, quam non
oporteat alienum officium usurpare: caveat
igitur, ne persuasus ab illis, qui emendatio-
nem Ecclesie semper habent in ore, temere
manus admoveas iis rebus, quæ peculiariter
ad Sacerdotes pertinent: similis etiam Et a-
tracior exitus fuit Dathan, Abironis, Et
Core, cum auctoritatem vellent Moyse Et
Aaroni fratribus derogare: præclarus fuit
Rex Ozias, Et tamen, quod incensum ad
altare vellet adolere, factus est leprosus, ar-
rogationem alieni muneris ulciscente Deo:
procuratio Ecclesiarum officium est quidem
Deo gratissimum, sed ad Cæsares non per-
tinet, verum ad Sacerdotes, Et imprimis
ad illum, cui ligandi potestatem atque solvendi
Deus fecit: neque vero ad rem pertinet, quod
di.

dicas, has leges non esse perpetuas, verum temporarias, & ad Concilium modo duraturas: nam etiamsi pium esset, tamen ratione personæ impium fit: Deus est, qui rationem postulabit a malis Sacerdotibus: in illo conquirendum est, nec aliud præterea tentandum: etenim illi, qui principem Ecclesiarum sedem Romanam adjuvarunt, qui fidem & amorem Ordini Sacerdotum præstiterunt, maximis a Deo semper amplificati sunt beneficiis atque donis, ut in Constantino Magno, in Theodosio, in Carolo Magno videre licet: illi vero, qui contra fecerunt, gravissimis pœnis afflicti: neque jam de Nerone, Domitiano, & id genus aliis, qui nascentem Ecclesiam conati sunt extinguere, sed de iis loquor, qui confirmatæ Petri Cathedræ, cum adultior esset facta, resisterunt: in hoc est numero Anastasius I. Cæsar, deinde Mauritius, Constans II. Philippus, Leo, & alii complures, qui rebus atque fortunis omnibus dispoliati, turpiter & ignominiose vitam finierunt: Henricus IV., quod indigne tradaret eum, quem loco Parentis vereri debuisset, a filio suo captus Leodii dignas luit pœnas: Fridericus II. Ecclesiæ Romanæ gravis adversarius, a filio suo trucidatus occubuit: neque tamen semper affliguntur rebelles, & aliquando in summa rerum copia florent, quod nimirum eo fieri Patres dicunt, ne, si omnes hic impii plecterentur, nullum aliud superesse tribunal Dei putemus: peccatum

Sæcul. XVI.
 A. C. 1544.

Sæcul: XVI. tum quidem nullum impunitum dimittitur,
 A.C. 1544. sed hæc omnium est gravissima ira Dei, cum
 qui peccant, impune se id facere arbitrantur:
 hi enim sunt deplorati, ac vere miseri, qui
 peccata semper accumulunt: ad hunc vero
 modum non singuli tantum homines, verum
 provinciæ etiam mulctantur, quæ vel Christi-
 stum a se repudiant, vel ejus parere Vicariis
 recusant: duo autem sunt populi imprimis,
 qui sua calamitate nobis id clare demonstrant,
 Judæi atque Græci, quorum illi Christum
 Dei Filium occiderunt, hi Vicarium ejus
 non uno modo sunt aspernati: jam si Deus
 iram suam in illos declaravit propter ejusmo-
 di conatus atque scelera, multo sane plus tibi
 verendum, si quid tale decernas, cujus
 origo sit ab iis Imperatoribus, qui non plus
 honoris Ecclesiæ Romanæ detulerunt, quam
 ab ea receperunt, hæc autem non eo spectant,
 quod tale quid te cogitare putem, aut quod
 controversiam non maxime cupiam ipse com-
 poni, sed quod de tuo periculo sim sollicitus.
 Constantino Magno Sacerdotes olim detule-
 rant cognitionem suarum litium, sed ille illi
 muneris rejecit, neque de iis judicare voluit,
 qui de cunctis judicandi potestatem habent:
 hujus nimirum sunt vestigia sequenda: quod
 res controversas conciliari, quod Ecclesiæ fieri
 cupias emendationem, imprimis est lau-
 dandum: peto etiam, ut in eo tuam operam
 mihi præbeas, cui ministerium hoc atque cu-
 ram Deus commisit: adiutorem te quidem
 pos-

possum ferre, sed Rectorem atque Caput ad- Sæcul. XVI.
 mittere non valeo: percupidus sum publicæ A.C. 1544.
 reformationis, quod non semel declaravi in-
 didis Conciliis, quandocunque vel minima
 spes affulsit, ea posse coire: ac licet frustra
 quidem adhuc istud egerim, tamen, quod
 mearum est partium, nihil volui præterire:
 Concilium enim opto tum Reipublicæ, tum
 Germanicæ causâ potissimum, quæ variis est
 lacerata dissensionibus: doleo autem, quod
 eorum utaris consiliis, qui jam olim damnati
 sunt, etiam Ecclesiæ voce: nec eo doleo ta-
 men, quod a tua amicitia semper eos velim es-
 se remotos: verum quod hac tua indulgentia
 fiant insolentiores & magis temerarii: cum
 autem unica sit ratio curandi mali Concilium
 videlicet, ideo ad illud est confugiendum:
 sterne igitur viam, ut cogi possit, & tanto-
 pere desideratam pacem populo Christi redde,
 aut saltem arma cohibe interim, dum de re-
 publica deliberabitur: nam disceptatione po-
 tius utendum est, quam vi & armis: iis de-
 positis omnia recte accident. Jam pridem
 enim denunciatum est Concilium, etsi bellorum
 causâ dilatum sit in commodius tempus: ut
 idem ceteri quoque Principes faciant, dabo
 operam, imprimis autem apud te, qui jam
 bellum geris: Obtempera ergo meis monitis,
 & cum sis primogeniti filii loco, parentem
 salutaria consulentem amplectere, & majo-
 rum tuorum vestigiis insiste, nec a via regia
 descede, nec in sacris tractandis ullum jus

Sæcul XVI
A.C. 1544
vel *authoritatem tibi vendica, & disceptationes omnes Religionis ab Imperii Conventibus exclude, & ad meum rejice Tribunal: de bonis etiam Ecclesiasticis nihil statue, sed positis armis paci stude, aut si pax aliter coire non possit, controversiam omnem & bellicauſſas Concilii disceptationi submitte: postremo, quæ nimia quadam lenitudine rebellibus illis atque Romanæ Sedis aduersariis concessisti, ea rescinde, & omnino tolle: nam alioqui futurum, ut, nisi mueri meo deesse velim, maximo quidem Ecclesiæ cum detrimento seuerius agere cogar, quam vel consuetudo mea, vel natura, vel etiam voluntas fert, ut autem officium meum negligisse videri possem, non committam; nam oculis semper obuersatur illud diuinæ seueritatis in Heli Sacerdotem exemplum: adhuc quidem clementia Patris utor, verum si nihil jam proficio, alia mihi ratio ineunda: considera ergo, quid te deceat, & utrum tuum honori, tum rebus magis conducatur, an ut in recuperanda Ecclesiæ tranquillitate senectuti meæ manum præbeas ad iutricem, an ut illis saveas potius, qui nihil aliud, quam Ecclesiæ dilacerationem quærunt.*

§. XXXIII.

Responsum Cæsaris ad Papam.

Pallav. hist. Trid. lib. 5. c. 7. n. 1.
Deferebantur hæ Pontificis literæ ad Cæsarem per Davidem Oedatium Brixientem, qui Papæ erat a Cubiculis